

6 Литература и средства обучения

6.1 Основная литература

На государственном языке:

1. Хирургиялық стоматология. Оразалин Ж.Б. – Алматы, 1998.

На русском языке:

1. Стоматология: учебник + CD / под ред. Бажанова Н.Н. – 7-е изд. – М., 2008. – 416 с.
2. Травматология челюстно-лицевой области. Афанасьев В.В. – М., 2010. – 256 с.
3. Хирургическая стоматология: учебник + CD. Афанасьев В.В. – М., 2010. – 880 с.

6.2 Дополнительная литература:

1. Лекции по стоматологии детского возраста. Супиев Т.К. – Алматы, 2006.
2. Практическое руководство по хирургической стоматологии. Вязьмитина А.В. – Ростов-на-Дону, «Феникс», 2009.
3. Хирургическая стоматология. Робустова Т.Г. – М., 2000.
4. Хирургическая стоматология. Усевич Т.Л. – М., 2002.

6.3 Средства обучения:

- фантомы зубов;
- муляжи: верхней и нижней челюстей, головы и шеи;
- учебные видеофильмы;
- интернет материалдары;
- плакаты;
- модели;
- слайды;
- диапозитивы.

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДЕНСАУЛЫҚ
САҚТАУ МИНИСТРЛІГІ**

ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК БІЛІМ БЕРУ

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

**ТІС ХИРУРГИЯСЫ ЖӘНЕ
ЖАҚ-БЕТ ТРАВМАТОЛОГИЯСЫ**

0304000 - «СТОМАТОЛОГИЯ» мамандығы

0304023 - «Дантист» біліктілігі

Сағат көлемі - 240

Астана 2010

Автор:

Д.О.Мырзаева – «Түркістан медицина колледжі» МКҚК ЦӘК төрайымы, арнайы пәндердің жоғары санатты оқытушысы.

Сарапшы:

Б.Д. Мұхамбетова – Түркістан қаласының штаттан тыс бас стоматологы, біліктілігі жоғары санатты дәрігер-стоматолог.

1 Медицина білімі мен ғылымының инновациялық технологиялар республикалық орталығы мен «Түркістан медицина колледжі» МКҚК ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ҰСЫНҒАН.

2 Алғаш рет ЕНГІЗІЛГЕН.

3 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ 0304000 - «Стоматология» мамандығы 0304023 - «Дантист» біліктілігі бойынша 2010 жылғы Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес әзірленген.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2010 жылғы 5 тамызындағы № 604 бұйрығымен бекітілген

Тема 15.4 Восстановительные операции ЧЛЮ. Пластика, проводимая местными тканями

Виды восстановительных операций, проводимые при врождённых и приобретённых дефектах челюстно-лицевой области. Показания для проведения пластических операций местными тканями. Принцип лоскутной операции на питательной ножке. Понятия о хейлопластике и уранопластике.

Практическое занятие: При обследовании больных определить показания к пластической операции. Обладать информацией по поводу операции хейлопластики и уранопластики с лоскутными тканями на питательной ножке.

Тема 15.5 Пластика, проводимая Филатовским стеблем

Показания к проведению операции Филатовским стеблем. Места, где можно брать Филатовский стебель. Этапы операции, проводимые по поводу пластики Филатовским стеблем.

Практическое занятие: Определить показания к проведению пластической операции при помощи Филатовского стебля. Обладать информацией по поводу проведения пластики Филатовским стеблем и ознакомиться с этапами операции.

4 Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса

Выбор образовательных технологий должен быть обусловлен спецификой содержания предмета «Хирургия зубов и челюстно-лицевая травматология», направлен на формирование у обучающихся знаний, умений и навыков в области патологии челюстно-лицевой области в пределах компетенции дантиста (см. ГОСО, образовательную программу).

5 Контроль планируемого результата обучения

Форма контроля знаний включает исходный, текущий, итоговый контроль. Для проверки уровня усвоения обучающимися содержания программного материала используются современные средства и методы контроля: тестовые задания, письменный и устный опрос и др. Предусмотрено право выбора форм проведения контроля. Итоговой формой контроля по данной дисциплине является дифференцированный зачет.

Тема 14.6 Комбинированные радиационные поражения челюстно-лицевой области

Причина возникновения радиационных поражений. Действие ионизирующего излучения на организм человека. Развитие лучевой болезни. Степени и периоды лучевой болезни. Особенности первой медицинской помощи больному и первичной хирургической обработки раны. Развитие лучевой болезни в полости рта.

Практическое занятие: Обследовать больного и провести дозиметрический контроль. Определить объем оказываемой помощи. Проводить первичную хирургическую обработку раны. Лечить радиационные заражения в полости рта по схеме (в стационаре). Лечить патологические элементы в полости рта. Назначить лечение больному.

Раздел 15 Дефекты и деформации в челюстно-лицевой области

Тема 15.1 Классификация деформации черепа. Операция по восстановлению открытого прикуса

Этиология деформации черепа. Классификация деформации черепа. Основные правила при лечении деформации черепа. Причина возникновения открытого прикуса и его лечение.

Практическое занятие: Рассмотреть классификацию деформации черепа. Определить причину возникновения деформации. Диагностировать открытый прикус. Обладать информацией по поводу техники проведения операций при открытом прикусе.

Тема 15.2 Операция по восстановлению верхней и нижней прогнатии

Понятие о прогнатии. Причина возникновения верхней и нижней прогнатии. Хирургическое лечение по поводу операции верхней и нижней прогнатии. Профилактика прогнатии.

Практическое занятие: Особенности обследования больного с прогнатией. Ознакомление с инструментами, используемыми при операции. Обладать информацией по поводу техники проведения операции при верхней и нижней прогнатии.

Тема 15.3 Врожденные расщелины губы и нёба

Этиология и патогенез врожденной деформации губы и нёба. Классификация врожденной расщелины верхней губы. Классификация врожденной расщелины нёба. Анатомические и функциональные изменения, встречающиеся при врожденных расщелинах верхней губы и нёба.

Практическое занятие: Обследовать больных с врожденными расщелинами верхней губы и нёба и диагностировать. Определить время проведения операции по поводу врожденных расщелин. Обладать информацией по поводу техники проведения операции при врожденных расщелинах верхней губы и нёба.

МАЗМҰНЫ

1. Түсініктеме жазба	6
2. Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері	7
3. Пәннің тақырыптық жоспары және мазмұны	9
4. Білім беру үдерісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар	23
5. Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау	23
6. Әдебиеттер және оқу құралдары	24

Осы үлігілік оқу бағдарламасын Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

1 Түсіндірме жазба

Осы үлгілік оқу бағдарламасы 0304000 - «Стоматология» мамандығы, 0304023 - «Дантист» біліктілігі бойынша Қазақстан Республикасының 2010 жылғы Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына (бұдан әрі - МЖМБС) сәйкес әзірленді.

Үлгілік оқу бағдарламасында мемлекеттік талаптарға сәйкес дайындық деңгейі мен пәннің мазмұны қарастырылған. Бағдарлама оқу жұмыс бағдарламасын құрастырудың негізі болып табылады.

«Тіс хирургиясы және жақ-бет травматологиясы» пәні осы бағдарламаның нұсқаулық және нормативтік құжаттарын ескере отырып оқытылады.

Оқу уақытының жалпы көлемі 240 сағат, оның ішінде:

- теориялық сабақтарға – 40 сағат;
- практикалық сабақтарға – 200 сағат бөлінген.

«Тіс хирургиясы және жақ-бет травматологиясы» пәнін оқып-үйрену болашақ маманның кәсіптік құзыреттілігін қалыптастырудың ажырамас бөлігі болып табылады. Үлгілік оқу бағдарламасында медициналық этика мен деонтология, медициналық мекемелердегі санитариялық-дезинфекциялық тәртіп, жақ-бет аумағының және беттің жұмсақ тіндерінің қабыну ауруларын оқып-үйрену мәселелеріне көп көңіл бөлінеді. Тіс жұлжы кезінде туындайтын жергілікті және жалпы асқынулар, жақ-бет қаңқасы сүйектерінің сынуы, буындар мен сілекей безі аурулары, нерв аурулары, оқ тиген жарақаттар, химиялық күй, термиялық күй, электрлік жарақаттар, үсу және сәулелік зақымдану, сонымен қатар науқастарға күтім жасау, рентген түсірілімдерді оқи білу, физиотерапиялық емшараларды қолдана білу туралы оқытылады. Жақ-бет аумағының кемістіктері мен деформациялары, хирургиялық операцияларды жүргізу туралы қарастырылады.

Үлгілік оқу бағдарламасы келесі пәндермен интеграцияны қарастырады: «Анатомия», «Жалпы патология мен тістер патологиясы негіздері», «Фармакология», «Жұқпалы аурулар курсы және ішкі аурулар», «Хирургиялық аурулар және реанимация негіздері», «Акушерия мен балалар аурулары негіздері». Білім алушыларда базалық, кәсіптік және арнайы құзыреттіліктерді қалыптастыруға байланысты МЖМБС–на сәйкес модульдік оқыту құрылымы енгізілді. Білім беру ұйымының оқу жұмыс бағдарламаларын жасау кезінде үлгілік оқу жоспарында бөлінген оқу уақытының көлемін, циклге берілген (ҚР МЖБС 4.05.148-2010 «Орта білім. Техникалық және кәсіптік білім беру. Негізгі ережелер») оқу уақытының көлемін сақтай отырып, 15-25%-ға өзгертуге құқық береді.

Сабақты өткізу түрлері:

- сабақтар оқу орнының сабақ кестесі бойынша жүргізіледі (теориялық, практикалық және жеке);
- оқытушылардың тапсырмалары бойынша білім алушылардың сабақтан тыс уақыттарда өз бетінше дайындалуы.

предъявляемые к пище. Инструменты и предметы ухода, применяемые при кормлении больного.

Практическое занятие: Учитывая консистенцию пищи выбрать пути введения их в организм. Обладать техникой кормления больных парентеральным путём, введения через тоненький желудочный зонд, через гастростому и ректальным путём. Ознакомиться с инструментами, используемыми при кормлении больных.

Тема 14.2 Термические ожоги челюстно-лицевой области

Строение кожи и анатомо-физиологические особенности челюстно-лицевой области. Особенности ожогов головы, лица и шеи. Степени тяжести термического ожога. Периоды ожоговой болезни. Обследование и диагностирование больных с ожогом. Комплекс общих и местных мероприятий проводимых при ожогах ЧЛЮ.

Практическое занятие: Обследовать больных с термическим ожогом, определить степень ожога, диагностировать и назначить лечение. Оказать ПМП больному с термическими ожогами. Проводить профилактику термического шока. Госпитализировать больного в специализированную клинику.

Тема 14.3 Химические ожоги челюстно-лицевой области

Особенности химических веществ (кислот и щелочей). Обследование и диагностирование больных с химическим ожогом. Оказание первой помощи по характеру химического вещества. Борьба с шоком. Выведения химического вещества путем промывания желудка или диализом. Кормление больных при ожогах пищеварительного тракта. Уход за полостью рта при химических ожогах.

Практическое занятие: Обследовать больных с химическим ожогом, определить вид травмирующего агента и диагностировать. Нейтрализовать действие кислот и щелочей - оказывая первую медицинскую помощь: при помощи активного и пассивного промывания желудка. Кормить больного.

Тема 14.4 Электроожоги челюстно-лицевой области

Действие электрического тока на организм человека. Пути прекращения действия электрического тока. Диагностика электроожогов. Мероприятия, проводимые при клинической смерти пострадавшего.

Практическое занятие: Прекратить действие электрического тока. Оказать первую медицинскую помощь пострадавшему. Обладать техникой оживления при клинической смерти пострадавшего (проводить закрытый массаж сердца и искусственную вентиляцию легких).

Тема 14.5 Отморожения челюстно-лицевой области

Причины возникновения отморожения. Степени отморожения. Периоды при отморожениях: дореактивный, реактивный. Обследовать и диагностировать больного с отморожением. Первая помощь при отморожениях.

Практическое занятие: Обследовать отмороженного больного и определить степень отморожения. Определить уровень оказываемой помощи и оказать первую медицинскую помощь.

ние неотложной помощи при возникновении ранних осложнений. Виды асфиксии. Неотложная помощь при асфиксиях. Виды кровотечений. Временная и окончательная остановка кровотечения. Неотложная помощь при травматическом шоке. Неотложная помощь при сотрясении головного мозга. Препараты, применяемые при неотложных состояниях организма. Значения противовоспалительной, десенсибилизирующей, антибактериальной терапии и специального ухода при ранениях ЧЛО.

Практическое занятие: Обследовать больного и определить очередность оказываемой помощи при различных осложнениях. Удалить инородные тела из полости рта и из глотки. Фиксировать язык при помощи булавки к воротнику, уложить больного животом, при опасности к жизни больного сделать трахеостомию. Проводить противошоковую терапию. Освоить методику временной и окончательной остановки кровотечения. Назначить противовоспалительную, десенсибилизирующую, антибактериальную терапию и проводить уход за полостью рта.

Тема 13.12 Осложнения, встречающиеся при травмах ЧЛО

Поздние осложнения встречающиеся при травмах ЧЛО: травматический гайморит, травматический остеомиелит, вывих височно-нижнечелюстного сустава, бронхопульмональные осложнения, контрактура, неправильная консолидация отломком и ложный сустав. Развитие поздних осложнений и их профилактика.

Практическое занятие: С целью профилактики осложнения из раны тщательно удалить осколки костей и инородные тела. При помощи рентгеновских снимков фиксировать и шинировать челюсть. Проводить антисептическую обработку раны и назначить противовоспалительную терапию. Обладать методом Гиппократова для вправления вывиха височно-нижнечелюстного сустава.

Тема 13.13 Уход за больными при травматических повреждениях челюстно-лицевой области

Специальный уход за полостью рта при травматических повреждениях челюстно-лицевой области учитывая шину находящиеся в полости рта больного. Осложнения возникающие при не соблюдении гигиены полости рта. Инструменты и лекарственные препараты применяемые при уходе за полостью рта. Мероприятия проводимые для предупреждения легочных заболеваний и пролежней.

Практическое занятие: При помощи пинцета, тампона и дезинфицирующего раствора провести медикаментозную обработку слизистой оболочки полости рта. Ирригация полости рта приспособленными инструментами. Обработать полость рта медикаментами. С целью профилактики легочных заболеваний и пролежней часто менять положения больного.

Раздел 14 Травмы челюстно-лицевой области

Тема 14.1 Кормление больных при травматических повреждениях челюстно-лицевой области

Виды кормления, применяемые при травмах челюстно-лицевой области: парентеральный путь, через зонд, через гастростому, через прямую кишку. Требования

2 Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері

Білім беру бағдарламасында және стандартта жоспарланған оқыту нәтижелері	Үлгілік оқу бағдарламасында жоспарланған нәтижелер
Білім алушы: Базалық: БҚ 1. Қазіргі компьютерлік технологиялар жайлы және оларды қазіргі медицинада қолдану жайлы түсінігі болуда, кәсіптік қызметте қазіргі ақпараттық технологияларды қолдана білуде; БҚ 2. Рецепт (шипашак) жазып беруде, грек, латын тілдеріндегі терминдердің мағынасын түсіндіруде, дәрі-дәрмектердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтарын білуде; БҚ 3. Стоматологиялық мекемелердегі іс қағаздарды мемлекеттік тілде жүргізе білуде; БҚ 4. «Медициналық қызметкер» және «наукас» арасындағы өзара қарым – қатынасты қалыптастырудың негізгі модульдерін пайдалануда; БҚ 5. Медициналық алғашқы жәрдем көрсету, медициналық манипуляцияларды орындау алгоритмін қолдана білуде; БҚ 6. Жұқпалы ауруларды бақылау жүйесін және медициналық мекемелердің құрылымдық бөлімдеріндегі наукас пен медициналық қызметкерлердің инфекциялық қауіпсіздігін білуде; Кәсіптік: КҚ 1. Науқастарға мейірбикелік күтім жасау мен бақылауды ұйымдастыруда, медициналық манипуляциялар мен емшаралар техникасын меңгеруде; КҚ 2. Жарақат пен зақымданудың негізгі симптомдарын білуде, жарақаттанған адамдарды диагностикалау әдістерін, емдеу принциптерін, оларға шұғыл жәрдем көрсетуде, шұғыл жағдайлар кезінде халық денсаулығын қорғауда, және апат	Пәнді оқып білудің нәтижесінде білім алушы: - стоматологиялық хирургиялық бөлменің жабдықталуын, құрал-саймандарын; - асептика және антисептика ережелерін; - жансыздандыру түрлерін; - жақ-бет аумағында кездесетін одонтогенді қабыну үдерістерін; - жақ-бет аумағында кездесетін спецификалық қабыну үдерістерін; - жақ-бет аумағында кездесетін спецификалық емес қабыну үдерістерін; - тістердің шығу кезіндегі ауруларын; - сілекей бездерінің ауруларын; - самай-төменгі жақсүйек буыны ауруларын; - бет нерв ауруларын; - жақ-бет аумағында кездесетін ісіктерді; - жақ-бет аумағының жарақаттарын, олардың жіктелуін, клиникасын, диагностикасын, емін, науқастарға күтім жасауды және оларды тамақтандыруды; - жақ-бет аумағының оқ тиген жара-қаттарын, термиялық, химиялық, электрлік күйіктерді, үсік шалу және радиациялық (сәулелік) жарақаттарын; - жақ-бет аумағының кемістіктері мен деформациялары кезінде жасалатын операция түрлерін білуі тиіс. - хирургиялық бөлмені жабдықтауды, оның жұмысын ұйымдастыруды; - бөлмеде асептика және антисептика шараларын жүргізуді; - жергілікті жансыздандыруды жүргізуді; - тіс жұтуды; - жақ-бет аумағында кездесетін одонто-

ошағында жұпалы аурулар таралуының алдын алуда; КҚ 3. Клиникалық симптомдарын анықтай білуде, стоматологиялық диагноз қоюда, әртүрлі жастағы науқастарға күтім жасай білуде; КҚ 4. Этика-деонтологиялық принциптер негізінде пациенттермен, олардың туған-туыстарымен, әріптестермен қарым-қатынас қалыптастыру дағыдаларын меңгеруде; КҚ 5. Әртүрлі дене жарақаттары кезінде медициналық алғашқы жәрдем көрсету тәсілдерін, хирургиялық науқастарға күтім жасау әдістерін, жүрек-өкпе реанимациясы әдістерін меңгеруде; КҚ 6. Халықаралық стандарттар бойынша медициналық жәрдем көрсету сапасын жақсартуда. Арнайы: АҚ 1. Емханалардағы хирургиялық кабинет жұмысын ұйымдастыруда және есепке алу-есеп беру құжаттамаларын жүргізуде; АҚ 2. Хирургиялық стоматологиялық науқастарды арнайы және көмекші әдістермен тексеру жүргізуде; АҚ 3. Жергілікті жансыздандыру арқылы тісті жұлу және тіс ұясынан кеткен қанды тоқтатуда; АҚ 4. Одонтогенді қабыну үдерісі кезінде науқасқа медициналық алғашқы жәрдем көрсетуде; АҚ 5. Спецификалық қабыну үдерісі кезінде науқасты арнайы мамандандырылған мекемелерге жіберіп оларға диагноз қоюда; АҚ 6. Спецификалық емес қабыну үдерістері кезінде науқасқа ем жүргізуде; АҚ 7. Сілекей бездерінің, бет нервiнiң, самай- төменгi жақсүйек буынының, тіс шығу кезіндегi ауруларда алғашқы жәрдем көрсетуде;	генді қабыну үдерістерін диагностикалауды; - мамандандырылған диспансерлерге спецификалық қабынаулармен сырқаттанған науқастарды жіберуді; - жақ-бет аумағында кездесетін спецификалық емес қабыну үдерістерін емдеуді; - тістердің шығу кезіндегі және сілекей безінің ауруларын; - самай-төменгі жақсүйек буыны ауруларын диагностикалауды және оларды емдеуді; - жақ-бет аумағында кездесетін ісіктері бар науқастарды диагностикалауды және оларды диспансерлерге жіберуді; - жақ- бет аумағының жарақаттары мен сынықтарын, оларды жіктеуді, диагностикалауды, науқастарға күтім жасауды, тамақ беруді; - асфиксия, шок және қан кету кезінде шұғыл жәрдем көрсетуді; - оқ тиген, термиялық, химиялық күйіктері бар, электрлік күйігі бар, үскен және сәулелерден жарақаттанған науқастарға шұғыл жәрдем көрсетуді, оларды госпитализациялауды; - жақ-бет аумағының кемістіктері мен деформациялары кезінде жасалатын операциялар жайында мәлімет беруді үйреніп алуы қажет.
---	---

Тема 13.7 Клиника переломов нижней челюсти

Анатомические особенности кости нижней челюсти. Слабые места, где проходит линия перелома. Механизм перелома, смещение обломков. Клиника и диагностика переломов нижней челюсти и лечение.

Практическое занятие: Обследовать больного с перелом нижней челюсти, читать R-грамму. Определить место перелома и смещения обломков. Поставить диагноз. Выбирать дальнейшее метод лечения перелома.

Тема 13.8 Методы шинирования переломов нижней челюсти

Методы шинирования перелома н/ч: временная (транспортная) и окончательная (лечебная) иммобилизация. Виды шин применяемы при переломах нижней челюсти. Назначения общего лечения больным с переломами нижней челюсти.

Практическое занятие: Ознакомление с шинами, используемыми при переломах нижней челюсти. Под анестезией удалить зуб, находящийся на линии перелома. Зашить рану слизистой оболочки полости рта. Проводить обработку слизистой оболочки полости рта. Установить обломок в правильное положение, провести иммобилизацию гладкой шиной-скобой. Назначить общее лечение, проводить консультацию по уходу за полостью рта больному.

Тема 13.9 Переломы скуловых костей и дуги. Переломы костей носа

Виды переломов скуловой кости и костей носа. Клиника, диагностика и лечение переломов скуловой кости и костей носа. Открытые и закрытые переломы, смещение обломков внутрь и наружу. Неотложная помощь при переломах скуловых костей и костей носа.

Практическое занятие: Обследовать больного с переломами скуловой кости и костей носа. Читать R-грамму. Поставить диагноз. Консервативное лечение при свежих переломах, при ограничении открывания рта, вправление отломков. Остановить кровотечение из носа путём тампонады и произвести репозицию обломков. Направить больного в специализированную клинику.

Тема 13.10 Повреждение мягких тканей лица

Анатомия мягких тканей челюстно-лицевой области. Виды повреждения мягких тканей лица. Первичная хирургическая обработка раны, наложение швов на мягкие ткани лица и на слизистые оболочки полости рта. Гигиенический уход за полостью рта.

Практическое занятие: Обследовать больного с повреждениями мягких тканей лица. Проводить первичную хирургическую обработку раны, обладать техникой наложения швов.

Тема 13.11 Общие методы лечение при травматических повреждениях челюстно-лицевой области

Ранние осложнения, встречающиеся при травматических повреждениях челюстно-лицевой области: асфиксия, кровотечения, шок и сотрясение головного мозга. Значе-

ломы. Исход при разрыве сосудисто-нервного пучка зуба с последующим омертвением пульпы. Клиника, диагностика и лечения полного, частичного и вколоченного вывиха зубов.

Практическое занятие: Обследовать больного с переломами и вывихами зубов. Читать R-грамму. Диагностировать травмы по клинике. Производить репозицию вывихнутого зуба, иммобилизовать и назначить лечение.

Тема 13.3 Перелом альвеолярного отростка

Анатомические особенности альвеолярного отростка верхней и нижней челюсти. Клиника, диагностика и лечения при переломах альвеолярного отростка.

Практическое занятие: Обследовать больных с переломом альвеолярного отростка. Читать рентгенограмму и поставить диагноз. Шинировать перелом альвеолярного отростка и назначить противовоспалительную терапию. Проводить уход за полостью рта.

Тема 13.4 Реплантация и имплантация

Понятия об имплантации, реплантации, трансплантации и аллотрансплантации. Показания и противопоказания к проведению этих операций.

Практическое занятие: Обследовать больного с полным вывихом зуба и определить вид операции. Решить вопрос о сохранении зуба при переломе или его удалении. Подготовить вывихнутый зуб к реплантации, вставить зуб на место и проводить иммобилизацию. Назначить лечение и уход. Дать информацию учащимся об имплантации, трансплантации и аллотрансплантации.

Тема 13.5 Клиника переломом верхней челюсти

Анатомические особенности кости верхней челюсти. Классификация переломов верхней челюсти. Клиника и диагностика перелома в/челюсти по Ле-Фор I. Клиника и диагностика перелома в/челюсти по Ле-Фор II. Клиника и диагностика перелома в/челюсти по Ле-Фор III. Сопровождения переломов в/челюсти с переломом основания черепа.

Практическое занятие: Обследовать больных с переломом верхней челюсти, читать рентгенограмму и поставить диагноз. Проводить консультацию больного с нейрохирургом, отоларингологом, невропатологом, окулистом и реаниматологом. Больного госпитализировать в специализированную клинику.

Тема 13.6 Методы шинирования переломов верхней челюсти

Методы иммобилизации и лечения переломов верхней челюсти. Виды применяемых шин. Виды временной (транспортной) и окончательной (лечебной) иммобилизации верхней челюсти.

Практическое занятие: Временно иммобилизовать переломы верхней челюсти при помощи мягкой бинтовой поддерживающей повязки, при помощи мягкой подбородочной пращи Померанцевой - Урбанской, при помощи жесткой стандартной пращи. Изучить методы лечебной иммобилизации с применением ортопедических конструкций и хирургического остеосинтеза.

АҚ 8. ЖБА ісіктері бар науқастарды мамандандырылған мекемелерге жіберуде; АҚ 9. ЖБА жарақаты бар науқасқа медициналық алғашқы жәрдем көрсетуде, тамақ беруде, күтім жасауда және оларды білікті мамандандырылған медициналық мекемелерге жіберуде; АҚ 10. ЖБА кемістіктері мен деформациялары кезінде жасалынатын операциялар ұғымын білуде құзырлы болуы қажет.	
---	--

3 Пәннің тақырыптық жоспары және мазмұны

3.1 Пәннің тақырыптық жоспары

р/с №	Оқытудың күндізгі формасындағы оқу уақытының көлемі			
	Тараулар мен тақырыптардың атауы	Орта буынды мамандар деңгейі		
		Барлығы	Теория	Практика
1	2	3	4	5
1	Кіріспе. Стоматологиялық емханадағы хирургиялық бөлменің жұмысын ұйымдастыру және оның жабдықталуы	5	1	4
2	Стоматологиялық-хирургиялық науқасты тексеру	5	1	4
3	Хирургиялық стоматологиядағы жансыздандыру	18	2	16
3.1	Жалпы жансыздандыру	5	1	4
3.2	Жергілікті жансыздандыру	5	1	4
3.3	Жоғарғы жақсүйекте өткізілетін жансыздандыру	4		4
3.4	Төменгі жақсүйекте өткізілетін жансыздандыру	4		4
4	Тіс жұлу операциясы	28	4	24
4.1	Тіс жұлу көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері	6	2	4
4.2	Тіс жұлу кезінде қолданылатын құрал- саймандар және операцияға дайындалу ережесі	5	1	4

4.3	Жоғарғы жақсүйек тістерін жұлу кезінде қолданылатын әдістер	4		4
4.4	Төменгі жақсүйек тістерін жұлу кезінде қолданылатын әдістер	4		4
4.5	Тіс түбірлерін жұлу кезінде қолданылатын әдістер	4		4
4.6	Тіс жұлу кезінде кездесетін асқынулар	5	1	4
5	Жақ-бет аумағының одонтогенді қабыну үдерістері	20	4	16
5.1	Периодонтиттер, периостит, остеомиелит	5	1	4
5.2	Лимфаденит, абсцесс және флегмоналар	5	1	4
5.3	Одонтогенді гайморит	5	1	4
5.4	Түбір ұшын резекция жасау операциясы	5	1	4
6	Спецификалық қабыну үдерістері	5	1	4
7	Спецификалық емес қабыну үдерістері	5	1	4
	Бақылау жұмысы	2		2
8	Тістердің жарып шығуы кезіндегі аурулары	5	1	4
9	Сілекей бездерінің аурулары	5	1	4
10	Самай-төменгі жақсүйек буынының аурулары	5	1	4
11	Бет нервтерінің аурулары	5	1	4
12	Бет, жақсүйек және ауыз қуысы ағзаларының ісіктері. Пародонт ауруларын хирургиялық жолмен емдеу	14	2	12
12.1	Ауыз қуысы мен ЖБА спецификалық ісіктері	5	1	4
12.2	Ауыз қуысы мен ЖБА спецификалық емес ісіктері	5	1	4
12.3	Пародонт ауруларын хирургиялық жолмен емдеу	4		4
13	Жақ-бет аумағының жарақаттары	60	8	52
13.1	Жақ-бет аумағы жарақаттарының этиологиясы мен жіктелуі. Жақ-бет аумағының оқ тиген жарақаттары	5	1	4
13.2	Тістердің шығып кетуі және сынуы	5	1	4
13.3	Альвеолярлы өсіндінің сынуы	5	1	4
13.4	Реплантация және имплантация	4		4

к опухолевидным заболеваниям ЧЛО. Особенности обследования онкологического больного. Клиника, диагностика и лечение при онкологических заболеваниях. Злокачественные опухоли ЧЛО. Диспансеризация онкологических больных. Профилактика онкологических заболеваний.

Практическое занятие: Обследовать больного с онкологическим заболеванием и дифференциальная диагностика. Оформление документации онкологического больного. Оказание неотложной помощи онкологическому больному. Диспансеризация.

Тема 12.2 Органонеспецифические опухоли полости рта и ЧЛО

Классификация органонеспецифических опухолей челюстно-лицевой области. Понятие об лимфангиомах, гемангиомах, липомах, ринофиме, фиброматозе десен, остеобластокластоме, дермоидной кисте и т.д. Факторы, приводящие к опухолевидным заболеваниям ЧЛО. Особенности обследования онкологического больного. Клиника, диагностика и лечение при онкологических заболеваниях. Злокачественные новообразования ЧЛО. Диспансеризация онкологических больных. Профилактика онкологических заболеваний.

Практическое занятие: Обследовать больного с онкологическим заболеванием и дифференцировать. Оформлять документацию онкологического больного. Оказать неотложную помощь онкологическому больному. Диспансеризация.

Тема 12.3 Лечение болезней пародонта хирургическим путём

Понятие о заболеваниях пародонта. Лечение при заболеваниях пародонта. Показания к гингивэктомии.

Практическое занятие: Обследовать больного с заболеванием пародонта. Определить показания к хирургическому лечению. Подготовить инструменты применяемые при операции. Обладать методикой операции гингивэктомии.

Раздел 13 Травмы челюстно-лицевой области

Тема 13.1 Этиология и классификация травм челюстно-лицевой области. Огнестрельные ранения челюстно-лицевой области

«Челюстно-лицевая травматология» - часть хирургической стоматологии. Цели и задачи - изучения травм ЧЛО. Этиология и классификация травм челюстно-лицевой области. Обследование больного с огнестрельными ранениями. Диагностика огнестрельных ранений. Определения поэтапности оказываемой помощи. Первичная хирургическая обработка раны и наложение швов.

Практическое занятие: Классифицировать травмы челюстно-лицевой области. Обследовать больных с травмами ЧЛО и поставить диагноз. Оказать неотложную медицинскую помощь при огнестрельных ранениях. Проводить первичную хирургическую обработку ран и наложить шов на мягкие ткани. Госпитализировать больного в специализированную клинику.

Тема 13.2 Вывихи и переломы зубов

Анатомия и физиология зубов. Основные виды повреждения зубов: вывихи и пере-

Раздел 8 Болезни прорезывания зубов

Понятия слова «ретенция» и «дистопия» и причины возникновения данной аномалии. Причины возникновения и клиника затрудненного прорезывания зуба «мудрости» на нижней челюсти. Пути распространения инфекции. Лечение и профилактика обострения процесса.

Практическое занятие: Оследовать больного с затрудненным прорезыванием зубов. Читать R-грамму, диагностировать и выбрать метод лечения. Снять капюшон при перикоронаритах. Овладеть техникой удаления зуба «мудрости» атипичными методами. Овладеть техникой удаления ретенированного и дистопированного зуба.

Раздел 9 Болезни слюнных желез

Классификация, этиология, клиника, течения, диагностика и лечение острых и хронических сиалоденитов. Клиника, течения и лечения острого эпидемического паротита. Клиника, течения и лечения острого гнойного паротита.

Практическое занятие: Оследовать больного с сиалоденитами. Читать сиалограмму. Дифференцировать заболевания слюнных желез и диагностировать. Госпитализировать больного на стационарное лечение. При острых паротитах назначать лечения.

Раздел 10 Заболевания височно-нижнечелюстного сустава

Анатомические особенности височно-нижнечелюстного сустава. Физиология сустава. Классификация, этиология, патогенез, диагностика и лечение заболеваний. Профилактика обострения болезни.

Практическое занятие: Оследовать больного с патологией височно-нижнечелюстного сустава. Уметь читать R-граммы с патологией височно-нижнечелюстного сустава. Диагностирование артрита, артроза и анкилоза височно-нижнечелюстного сустава. Овладеть методикой лечения болезней консервативным путём. Знать методику оперативного лечения.

Раздел 11 Заболевания и поражение нервов лица

Иннервация челюстно-лицевой области. Этиология, патогенез и классификация болезней лицевого нерва. Клиника, диагностика и лечение неврита, невралгии и паралича лицевого нерва. Профилактика обострения болезни.

Практическое занятие: Оследовать больного с патологией лицевого нерва. Диагностировать неврит, невралгию и паралич лицевого нерва. Знать консервативные и оперативные методы лечения.

Раздел 12 Опухоли лица, челюстей и органов полости рта. Лечение болезней пародонта хирургическим путём

Тема 12.1 Органоспецифические опухоли полости рта и ЧЛЮ

Классификация органоспецифических опухолей челюстно-лицевой области. Понятия о кистах челюсти, кистах корней, фолликулярной кисте, амелобластомах, одонтогенных фибромах, эпулисе, одонтомах, цементомах и т.д. Факторы, приводящие

13.5	Жоғарғы жақсүйек сынықтарының клиникасы	5	1	4
13.6	Жоғарғы жақсүйек сынықтарын шендеу әдістері	4		4
13.7	Төменгі жақсүйек сынықтарының клиникасы	5	1	4
13.8	Төменгі жақсүйек сынықтарын шендеу әдістері	4		4
13.9	Бетсүйектің және оның доғасының сынуы. Мұрын сүйектерінің сынуы	5	1	4
13.10	Беттің жұмсақ тіндерінің зақымдануы	4		4
13.11	Жақ-бет аумағының жарақаттан зақымдануын емдеудің жалпы әдістері	5	1	4
13.12	ЖБА жарақаттары кезінде кездесетін асқынулар	5	1	4
13.13	ЖБА жарақаттан зақымдануы кезінде науқасқа күтім жасау	4		4
	Бақылау жұмысы.			2
14	Жақ-бет аумағының жарақаттары	30	6	24
14.1	Жақ-бет аумағының жарақаттары кезінде науқастарды тамақтандыру	5	1	4
14.2	Жақ-бет аумағының термиялық күйіктері	5	1	4
14.3	Жақ-бет аумағының химиялық күйіктері	5	1	4
14.4	Жақ-бет аумағының электрлік күйіктері	5	1	4
14.5	Жақ-бет аумағының үсуі	5	1	4
14.6	Жақ-бет аумағының құрама радиациялық жарақаттары.	5	1	4
15	Жақ-бет аумағындағы ақаулар мен деформациялар	24	6	18
15.1	Бассүйек деформациясының жіктелуі. Ашық тістүүлесті қалпына келтіру операциясы	6	2	4
15.2	Жоғарғы және төменгі прогнатияны қалпына келтіру операциясы	5	1	4
15.3	Туа біткен ерін және таңдай жарықтары	5	1	4
15.4	Жақ-бет аумағын қалпына келтіру операциясы. Жергілікті тіндермен жасалатын пластика	5	1	4
15.5	Филатовтың сабақшасымен пластика жасау	3	1	2
	Бақылау жұмысы	2		2
	Барлығы:	240	40	200

1 тарау Кіріспе. Стоматологиялық емханадағы хирургиялық бөлменің жұмысын ұйымдастыру және оның жабдықталуы

Стоматологиялық хирургиялық бөлмені жоспарлау. Стоматологиялық хирургиялық бөлмені жабдықтау. Бөлмеге қойылатын гигиеналық талаптар. Стоматологиялық хирургиялық бөлменің жұмысын ұйымдастыру. Есепке алу-есеп беру құжаттамалары. Стоматологиялық хирургиялық құралдар, оларды өңдеу және зарарсыздандыру. Стоматологиялық хирургиялық бөлмедегі асептика мен антисептика.

Практикалық сабақ: Стоматологиялық хирургиялық бөлмені ұйымдастыру. Стоматологиялық және жалпы медициналық жабдықтарды атап көрсету. Хирургиялық бөлменің нормативтерге сәйкестігін анықтау. Стоматологиялық хирургиялық бөлменің есепке алу-есеп беру құжаттамаларын жүргізу. Құрал-жабдықтарды алдын ала өңдеп зарарсыздандыру.

2 тарау Стоматологиялық хирургиялық науқасты тексеру

Стоматологиялық хирургиялық науқасты тексерудің негізгі әдістері. Науқастың амбулаториялық картасын толтыру ережесі. Тіс формуласын толтыру ережесі. Стоматологиялық хирургиялық науқасты тексерудің арнайы және қосымша әдістері.

Практикалық сабақ: Стоматологиялық хирургиялық науқасты тексеруде сұрас-тыру, қарау, пальпация, перкуссия және сүңгілеу арқылы тексеру әдістерін қолдану. Тістердің жағдайларын зерттеу, тістүйісті анықтау. Ересектер мен балалардың тіс формуласын толтыру. Зертханалық диагностика мәліметтерін талқылау, ЭОД және термометрия жүргізу.

3 тарау Хирургиялық стоматологиядағы жансыздандыру

3.1 тақырып Жалпы жансыздандыру

Жалпы жансыздандыру түрлері, көрсетімдері және қарсы көрсетімдері. Наркозға арналған анестетиктер. Наркозға дайындау. Жүрек-өкпе реанимациясын өткізу принципі.

Практикалық сабақ: Анестезиологиялық бөлменің жұмысынан хабардар болу (жүргізе білу). Шұғыл патологиялық жағдайлар кезінде медициналық алғашқы жәрдем көрсету (ӨЖВ және жүрекке жанама массаж жасау). Ауыз қуысына жасала-тын стоматологиялық іс-әрекеттерге науқасты дайындау.

3.2 тақырып Жергілікті жансыздандыру

Жергілікті жансыздандыру түрлері. Өткізгіштік жансыздандырудың түрлері. Тістер мен жақсүйектердің иннервациясы. Жергілікті жансыздандыру көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Жергілікті жансыздандыруға арналған анестетиктер, оларға қойылатын талаптар, асқынудың алдын алу жолдары.

Практикалық сабақ: Беткейлік жансыздандыру (аппликациялық), мұздатып (хлорэтил) жансыздандыру. Инфильтрациялық және өткізгіштік жансыздандыруды ауыз қуысында және ауыздан тыс жасау тәсілдерін меңгеру.

диагностика и особенности хирургического вмешательства в зависимости от локализации процесса. Осложнения воспалительного процесса в челюстно-лицевой области и их профилактика.

Практическое занятие: Обследования больных с лимфаденитом, абсцессом и флегмоной в ЧЛО. Проводить диагностику заболевания. Выбрать метод лечения. Освоить методику вскрытия очага. Проводить антисептическую обработку раны, дренировать и наложить повязку. Назначить противовоспалительную терапию.

Тема 5.3 Одонтогенный гайморит

Анатомо-топографические особенности верхнечелюстной пазухи. Этиология одонтогенных гайморитов. Методы диагностики и лечения острого и хронического одонтогенного гайморита. Принципы консервативного и хирургического лечения.

Практическое занятие: Обследовать стоматологического больного с одонтогенным гайморитом. Читать R-грамму. Поставить диагноз. Выбирать метод лечения, госпитализировать больного на стационарное лечение. Назначить лечение в послеоперационном периоде.

Тема 5.4 Операция резекции верхушки корня

Показания и противопоказания к операции резекции верхушки корня. Инструменты, применяемые при резекции верхушки корня. Осложнения.

Практическое занятие: Подготовить необходимые инструменты и лекарственные препараты, применяемые при операции. Освоить методику операции резекции верхушки корня. Назначить лечение в послеоперационном периоде.

Раздел 6 Специфические воспалительные процессы

Классификация специфических болезней, этиология, патогенез и пути проникновения возбудителя данного заболевания. Клиника, диагностика, лечения и профилактика актиномикоза, туберкулеза и сифилиса.

Практическое занятие: Обследовать, диагностировать и направить в лабораторию и читать результаты анализов больного с туберкулезом, с актиномикозом и с сифилисом. Проводить дифференциальную диагностику. Направить больного в специализированное лечебное учреждение.

Раздел 7 Неспецифические воспалительные процессы

Этиология, патогенез фурункула, карбункула, рожистого воспаления и сибирской язвы. Особенности течения острых гнойных неспецифических воспалительных процессов челюстно-лицевой области. Клиника, диагностика и методика лечения больных с данной патологией. Пути профилактики осложнений.

Практическое занятие: Обследовать больного и диагностировать заболевания с неспецифическими воспалительными процессами. Оказать неотложную помощь больному. Заполнить направление и госпитализировать больного.

Практическое занятие: Проводить анестезию. Удалять зуб соблюдая этапы удаления зубов. Оказать помощь при первичном кровотечении из лунки удаленного зуба. Удалить сложный зуб. Дать совет больному по уходу за полостью рта после удаления зуба.

Тема 4.5 Методы, применяемые при удалении корней зубов

Освоить методику операции удаления корней зубов при помощи щипцов, при помощи элеватора. Операция удаления ретенированного зуба.

Практическое занятие: Освоить атипичные методы проведения операций удаления корней зуба при помощи: байонета, сходящими клювовидными щипцами, элеваторами, борами и долотом.

Тема 4.6 Осложнения, встречающиеся при удалении зубов

Общие осложнения, возникающие при операции удаления зубов и их профилактика. Местные осложнения и их профилактика. Приём, применяемый при случайном вскрытии гайморовой пазухи во время операции удаления зуба на верхней челюсти.

Практическое занятие: Оказать помощь при общих осложнениях, возникающих во время удаления зуба: при шоке, при коллапсе, при обмороке, при нарушении дыхания. Оказать помощь при местных осложнениях: при переломе тела нижней челюсти, при переломе альвеолы, при вывихе нижнечелюстного сустава, при повреждениях мягких тканей ЧЛЮ, при перфорации гайморовой пазухи. Оказать помощь при осложнениях возникающих после удаления зубов: при вторичном кровотечении, при альвеолите, при остеомиелите альвеолы, при неврите альвеолы, при парезах лицевого нерва.

Раздел 5 Одонтогенные воспалительные процессы, встречающиеся в челюстно-лицевой области

Тема 5.1 Периодонтиты, периостит, остеомиелит

Этиологию одонтогенных воспалительных процессов. Классификация одонтогенных воспалительных процессов челюстно-лицевой области. Особенности развития воспалительных процессов в детском возрасте. Этиология, клиника, диагностика и методы лечения острого и хронического периодонтитов, периостита, остеомиелита. Особенности течения воспалительных процессов в челюстно-лицевой области. Осложнения в челюстно-лицевой области и их профилактика.

Практическое занятие: Обследовать больного с одонтогенными воспалительными процессами в челюстно-лицевой области. Читать R-грамму. Провести диагностику заболевания. Выбрать метод лечения. Удалить причинный зуб. Освоить методику вскрытия очага. Сделать антисептическую обработку раны и дренировать. Наложить повязку. Назначить противовоспалительную терапию.

Тема 5.2 Лимфаденит, абсцесс и флегмоны

Этиология, клиника, диагностика, лечение острого и хронического лимфаденита. Особенности течения абсцесса и флегмоны в челюстно-лицевой области. Клиника,

3.3 такырып Жоғарғы жақсүйекте өткізілетін жансыздандыру

Жоғарғы жақсүйекке жасалынатын өткізгіштік жансыздандырудың түрлері: тубералдық анестезиясы, инфраорбиталық (көзасты) анестезиясы, таңдай анестезиясы, күрек тіс анестезиясы. Жансыздандыру әдістері мен аумақтары. Анестезия кезінде туындайтын асқынулар.

Практикалық сабақ: Тубералдық, инфраорбиталық, таңдай, күрек тіс анестезиялары мен ауыз ішінде және ауыз сыртында жасалатын анестезияларды меңгеру. Асқынулардың алдын алу және жою жолдары.

3.4 такырып Төменгі жақсүйекте өткізілетін жансыздандыру

Төменгі жақсүйекке жасалатын өткізгіштік анестезияның түрлері: мандибулалық (төменгі жақсүйек) анестезиясы, торусалдық анестезиясы (М.М.Вейсембер бойынша), Берше-Дубов анестезиясы, иек анестезиясы. Анестезия әдістері мен аумақтары. Анестезия кезінде туындайтын асқынулар.

Практикалық сабақ: Мандибулалық, торусалдық, Берше-Дубов, иек анестезияларын және ауыз ішінде және ауыз сыртында жасалатын анестезияларды меңгеру. Асқынулардың алдын алу және жою жолдары.

4 тарау Тіс жұлуды операциясы

4.1 такырып Тіс жұлуды көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері

Тіс жұлуды операциясының көрсетімдері. Тіс жұлудың толық және жартылай қажеттіліктері. Тіс жұлудың жоспарлы қажеттіліктері. Тісті жұлуды болмайтын жағдайлар (жалпы және жергілікті).

Практикалық сабақ: Жұлынатын тістерді көрсеткіштеріне қарай анықтау: толық және жартылай қажеттіліктерді, жоспарлы қажеттіліктерді. Жалпы және жергілікті тіс жұлуды болмайтын қажеттіліктерді анықтау.

4.2 такырып Тіс жұлуды кезінде қолданылатын құрал-саймандар және оларды операцияға дайындау ережесі

Операция жасайтын жерді және дәрігер қолын дайындау ережелері. Қысқыштардың түрлері және қолдану орны. Тіс жұлуды арналған анестетикті және қысқыштарды таңдау. Қан тоқтату үшін қолданылатын таңу материалдарының түрлері.

Практикалық сабақ: Таңу материалдарын дайындау. Операция жасайтын жерді және хирург қолын тазалау. Қысқыштар құрылғыларымен танысу. Жоғарғы және төменгі жақсүйектерге қолданылатын қысқыштарды анықтау.

4.3 такырып Жоғарғы жақсүйек тістерін жұлуды кезінде қолданылатын әдістер

Тіс жұлуды операциясы кезінде науқас пен дәрігердің дұрыс орналасуы. Тісті жұлуды арналған қысқыштарды таңдау. Тіс жұлуды кезеңдері. Тісті жұлғаннан кейін жарақатты өңдеу. Тісті жұлғаннан кейін науқасқа кеңес беру.

Практикалық сабақ: Жансыздандыруды орындау. Қысқыштарды таңдау. Тіс жұлуды кезеңдерін сақтай отырып тісті жұлуды. Жұлынған тістің ұясынан (орнынан) аққан қанды тоқтату. Күрделі тістерді жұлуды. Тіс жұлынғаннан кейін науқасқа ауыз қуысының күтімі бойынша кеңес беру.

4.4 тақырып Төменгі жақсүйек тістерін жұлу кезінде қолданылатын әдістер

Тіс жұлу операциясы кезінде науқас пен дәрігердің дұрыс орналасуы. Тіс жұлу кезеңдері. Тісті жұлғаннан кейін жарақатты өңдеу. Күрделі тісті жұлу. Тіс жұлынғаннан кейін науқасқа кеңес беру.

Практикалық сабақ: Жансыздандыруды орындау. Тіс жұлу кезеңдерін сақтай отырып тісті жұлу. Жұлынған тістің ұясынан (орнынан) аққан қанды тоқтату. Күрделі тістерді жұлу. Тіс жұлынғаннан кейін науқасқа ауыз қуысының күтімі бойынша кеңес беру.

4.5 тақырып Тіс түбірлерін жұлу кезінде қолданылатын әдістер

Түбірлерді қысқышпен жұлу, түбірді элеватормен жұлу әдістерін меңгеру. Ретенцияға ұшыраған тісті жұлу операциясы.

Практикалық сабақ: Тіс түбірін жұлудың атипиялық әдістерін меңгеру: байонет, ұштары түйісетін құстұмсық тәрізді қысқыштар, элеваторлар, бұрғылар мен қашауларды пайдалану арқылы.

4.6 тақырып Тіс жұлу кезінде кездесетін асқынулар

Тіс жұлу операциясында туындайтын жалпы асқынулар, олардың алдын алу. Жергілікті асқынулар және олардың алдын алу. Жоғарғы жақсүйек тістерін жұлу кезінде, Гаймор қуысын кездейсоқ ашып алған кезде қолданылатын тәсілдер.

Практикалық сабақ: Тіс жұлу кезінде туындайтын жалпы асқынулары бар науқасқа жәрдем көрсету: шок, коллапс, естен тану, тыныс алудың бұзылуы. Жергілікті асқынулар кезінде жәрдем көрсету: төменгі жақсүйек денесінің сынуы, тіс альвеоласының сынуы, төменгі жақсүйек буынының шығып кетуі, бет және ауыз қуысының жұмсақ тіндерінің зақымдануы, гаймор қуысының тесілуі. Тіс жұлғаннан кейін туындайтын асқынулар кезінде жәрдем көрсету: екіншілік қан кетуде, альвеолиттерде, ұяшық остеомиелитінде, ұяшық невритінде, бет нервінің парезінде.

5 тарау Жақ-бет аумағының одонтогенді қабыну үдерістері

5.1 тақырып Периодонтит, периостит, остеомиелит.

Одонтогенді қабыну үдерісінің этиологиясы. Жақ-бет аумағының одонтогенді қабыну үдерістерінің жіктелуі. Балаларда кездесетін қабыну үдерістерінің даму ерекшеліктері. Жіті және созылмалы периодонтиттердің, периоститтің, остеомиелиттің этиологиясы, клиникасы, диагностикасы, емдеу әдістері. Жақ-бет аумағында кездесетін қабыну үдерістері ағымының ерекшеліктері. Кездесетін асқынулар және олардың алдын- алу шаралары.

Практикалық сабақ: Жақ-бет аумағында одонтогенді қабыну үдерісі бар науқасты тексеру. R-грамманы оқу. Аурудың диагностикасын жүргізу. Емдеу әдісін таңдау. Себепші тісті жұлу. Ошақты ашу әдістемесін меңгеру. Антисептикалық өңдеуді жаңсау, жарақатқа дренаж салу. Тану. Қабынуға қарсы дәрі-дәрмек тағайындау.

5.2 тақырып Лимфаденит, абсцесс және флегмоналар

Жіті және созылмалы лимфадениттің этиологиясы, клиникасы, диагностикасы, ем-

Практическое занятие: Освоить методику туберальной, инфраорбитальной, небной, резцовой, внутри и вне ротовой анестезии. Профилактику и пути устранения осложнений.

Тема 3.4 Обезболивания, проводимые на нижней челюсти

Виды проводниковой анестезии на нижней челюсти: мандибулярная, торусальная (по М.М. Вейсemberу), Берше-Дубова, ментальная. Методы и область обезболивания. Осложнения, возникающие при проведении анестезии.

Практическое занятие: Освоить методику мандибулярной, торусальной, по Берше-Дубова и ментальной внутри и вне ротовой анестезии. Профилактику и пути устранения осложнений.

Раздел 4 Операция удаления зубов

Тема 4.1 Показания и противопоказания к удалению зубов

Показание к удалению зубов. Полная и частичная нуждаемость к удалению зубов. Плановая нуждаемость к удалению зубов. Противопоказания к удалению зубов (общее и местное).

Практическое занятие: По показаниям определять зуб подлежащий к удалению: полная нуждаемость, частичная нуждаемость, плановая нуждаемость. Определить противопоказания к удалению зубов: общие и местные нуждемости.

Тема 4.2 Инструменты, применяемые при удалении зубов и правила подготовки к операции

Правила подготовки операционного поля и рук врача. Виды щипцов и их место для применения. Выбор анестетика и инструмента для удаления зубов. перевязочные материалы, применяемые при остановке кровотечений.

Практическое занятие: Приготовить перевязочные материалы. Проводить обработку операционного поля и рук хирурга. Ознакомиться с устройством щипцов. Определить место применения щипцов на верхней и нижней челюсти.

Тема 4.3 Методы, применяемые при удалении зубов верхней челюсти

Положение больного и врача во время операции удаления зубов. Выбор щипцов для удаления зубов. Этапы удаления зубов. Обработка раны после удаления зуба. Консультация больным после удаления зуба.

Практическое занятие: Проводить анестезию. Подбирать щипцы. Соблюдая этапы, удалить зуб. Остановить первичное кровотечение из лунки удаленного зуба. Удалить сложный зуб. Дать совет больному по уходу за полостью рта после удаления зуба.

Тема 4.4 Методы, применяемые при удалении зубов на нижней челюсти

Положение больного и врача во время операции. Этапы удаления зубов. Обработка раны после удаления зуба. Удаления сложного зуба. Консультация больным после удаления зуба.

Организация труда в хирургическом стоматологическом кабинете. Учетно-отчетная документация. Хирургические стоматологические инструменты, его обработка и стерилизация. Асептика и антисептика в хирургическом стоматологическом кабинете.

Практическое занятие: Планирование хирургического стоматологического кабинета. Показать и назвать стоматологические и общемедицинские оборудования. Определить соответствие хирургического кабинета к нормативам. Вести учетно-отчетную документацию хирургического стоматологического кабинета. Проводить предстерилизационную обработку и стерилизацию инструментов.

Раздел 2 Обследование хирургического стоматологического больного

Основные методы обследования стоматологического хирургического больного. Правила заполнения амбулаторной карты больного. Правила заполнения зубной формулы. Специальные и дополнительные методы обследования хирургического стоматологического больного.

Практическое занятие: Обследовать хирургического стоматологического больного с применением методов опроса, осмотра, пальпации, перкуссии и зондирования. Исследовать состояние зубов и прикуса. Заполнить зубную формулу взрослого и ребенка. Читать данные лабораторной диагностики, проводить ЭОД и термометрию.

Раздел 3 Обезболивание в хирургической стоматологии

Тема 3.1 Общее обезболивание

Виды общего обезболивания, показания и противопоказания к ним. Анестетики, применяемые для наркоза. Премедикация. Принцип проведения сердечно-легочной реанимации.

Практическое занятие: Ориентироваться в работе анестезиологического кабинета. Уметь оказать первую медицинскую помощь при неотложных патологических состояниях (ИВЛ и непрямой массаж сердца). Проводить премедикацию при стоматологических вмешательствах в полости рта.

Тема 3.2 Местное обезболивание

Виды местного обезболивания. Виды проводниковой анестезии. Иннервация зубов и челюстей. Показания и противопоказания к проведению местного обезболивания. Анестетики, применяемые для местной анестезии, требование к ним, пути профилактики осложнений.

Практическое занятие: Выполнять поверхностное обезболивание (аппликацией), охлаждением (хлорэтилом). Освоить методы инфильтрационной и проводниковой анестезии внутриворотными и вне ротовыми способами.

Тема 3.3 Обезболивания, проводимые на верхней челюсти

Виды проводниковой анестезии на верхней челюсти: туберальная анестезия, инфраорбитальная (подглазничная) анестезия, небная анестезия, резцовая анестезия. Методы и область обезболивания. Осложнения, возникающие при проведении анестезии.

деу әдістері. Жақ-бет аумағындағы абсцесс пен флегмона ағымының ерекшеліктері. Үдерістің орналасуына байланысты клиникасы, диагностикасы және жасалынатын хирургиялық іс-әрекеттердің ерекшеліктері. Жақ-бет аумағындағы қабыну үдерістерінің туындайтын асқынулары және олардың алдын алу.

Практикалық сабақ: Жақ-бет аумағының лимфадениті, абсцессі және флегмонасы бар науқасты тексеру. Аурудың диагностикасын жүргізу. Емдеу әдісін таңдау. Ошақты ашу әдістемесін меңгеру. Антисептикалық өңдеуді жасау, жарақатқа дренаж салу. Тану. Қабынуға қарсы дәрі-дәрмек тағайындау.

5.3 тақырып Одонтогенді гайморит

Жоғарғы жақсүйек (Гаймор) қуысының анатомия-топографиялық ерекшеліктері. Одонтогенді гаймориттердің этиологиясы. Жіті және созылмалы одонтогенді гайморитті диагностикалау және емдеу әдістері. Хирургиялық және консервативті жолдармен емдеу принциптері.

Практикалық сабақ: Гайморит болған стоматологиялық науқасты тексеру. R-грамманы оқу. Диагноз қою. Науқасты емдеу әдісін анықтау, стационарлық ем қабылдауға науқасты госпитализациялау. Операциядан кейін ем тағайындау.

5.4 тақырып Түбір ұшын резекция жасау операциясы

Түбір ұшын резекция жасау көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Қолданылатын құрал-саймандар. Асқынулары.

Практикалық сабақ: Операция жасау үшін керекті аспаптарды, дәрі-дәрмектерді дайындау. Түбір ұшына резекция жасау әдісін меңгеру. Операциядан кейін ем тағайындау.

6 тарау Спецификалық қабыну үдерістері

Спецификалық аурулардың жіктелуі, этиологиясы, патогенезі және осы коздырғыштардың организмге ену жолдары. Актиномикоз, туберкулез, мерез ауруларының клиникасы, диагностикасы, емі және алдын алу жолдары.

Практикалық сабақ: Актиномикоз, туберкулез, мерез ауруымен ауырған науқасты тексеру, диагностикалау, зертханаға жіберу, қорытындысын талдау. Науқасты мамандандырылған емдеу мекемесіне жіберу.

7 тарау Спецификалық емес қабыну үдерістері

Фурункул (шикан), карбункул (көршикан), тілме және сібір ойықжарасының (түйнеме) этиологиясы, патогенезі. Жақ-бет аумағының жіті іріңді қабыну үдерістері ағымының ерекшеліктері. Осы аурулардың клиникасы, диагностикасы, емдеу әдістері. Асқынудың алдын алу жолдары.

Практикалық сабақ: Спецификалық емес қабыну үдерісімен сырқаттанатын науқасты тексеру, диагностикалау. Науқасқа шұғыл жәрдем көрсету. Жолдама толтыру және науқасты стационарға жатқызу.

8 тарау Тістердің жарып шығуы кезіндегі аурулары

«Ретенция» және «дистопия» сөзінің түсінігі, осы аномалиялардың пайда болу себептері. Төменгі жақсүйектегі «ақыл» тістің жарып шығпауының себептері және клиникасы. Инфекцияның таралу жолдары. Үдерістердің қайта өршуін емдеу және олардың алдын алу.

Практикалық сабақ: Тісі толық жарып шықпаған науқасты тексеру. R-грамманы оқу, диагностикалау, емдеу тәсілін таңдау. Перикоронарит кезінде қалпағын кесіп алып тастау. «Ақыл» тісті жұлудың ерекше тәсілдерін меңгеру. Ретенция және дистопия кезінде тісті ерекше жұлу техникасын меңгеру.

9 тарау Сілекей бездерінің аурулары

Жіті және созылмалы сиалодениттердің жіктелуі, этиологиясы, клиникасы, ағымы, диагностикасы, емі. Жіті эпидемиялық паротиттің клиникасы, ағымы және емі. Жіті ірінді паротиттің клиникасы, ағымы және емі.

Практикалық сабақ: Сиалодениттермен сырқаттанатын науқасты тексеру. Сиалограмманы оқи білу. Сілекей бездерінің ауруларын саралау және диагностикалау. Науқасты стационарлық емге жатқызу. Жіті паротиттерде ем тағайындау.

10 тарау Самай-төменгі жақсүйек буынының аурулары

Самай-төменгі жақсүйек буынының анатомиялық ерекшеліктері. Буынның физиологиясы. Аурудың жіктелуі, этиологиясы, патогенезі, диагностикасы мен емі. Аурудың қайта өршуінің алдын алу.

Практикалық сабақ: Самай-төменгі жақсүйек буынының ауруымен сырқаттанған науқасты тексеру. Самай-төменгі жақсүйек буыны патологиясының R-граммасын оқу. Самай-төменгі жақсүйек буынының артритін, артрозын, анкилозын диагностикалау. Консервативті жолмен емдеу әдістемесін меңгеру. Операциялық (оташылдық) жолмен емдеу әдісін білу.

11 тарау Бет нервтерінің аурулары

Жақ-бет аумағының иннервациясы. Бет нерві ауруларының этиологиясы, патогенезі, жіктелуі. Бет нервтің невритінің, невралгиясының, салдануының клиникасы, диагностикасы, емі. Аурудың қайта өршуінің алдын алу.

Практикалық сабақ: Бет нервтің ауруымен сырқаттанатын науқасты тексеру. Бет нервтің невритін, невралгиясын және салдануын диагностикалау. Консервативті және операциялық жолдармен емдеу әдістерін білу.

12 тарау Бет, жақсүйек және ауыз қуысы ағзаларының ісіктері. Пародонт ауруларын хирургиялық жолмен емдеу

12.1 тақырып Ауыз қуысы мен ЖБА спецификалық ісіктері

Жақ-бет аумағының ағзаларына тән ісіктердің жіктелуі. Жақсүйек кисталары, түбір кисталары, фолликулярлық кисталар, амелобластомалар, одонтогенді фибромалар, эпulis, одонтома, цементома т.б. аурулар жайлы түсінік. Жақ-бет аумағының ісіктерін тудыратын факторлар. Ісік ауруымен сырқаттанатын науқастарды тексе-

13.9	Переломы скуловой кости и дуги. Переломы костей носа	5	1	4
13.10	Повреждение мягких тканей лица	4	-	4
13.11	Общие методы лечения при травматических повреждениях челюстно-лицевой области	5	1	4
13.12	Осложнения, встречающиеся при травмах ЧЛЮ	5	1	4
13.13	Уход за больными при травматических повреждениях ЧЛЮ	4	-	4
	Контрольная работа	2	-	2
14	Травмы челюстно-лицевой области	30	6	24
14.1	Кормление больных при травматических повреждениях челюстно-лицевой области	5	1	4
14.2	Термические ожоги челюстно-лицевой области	5	1	4
14.3	Химические ожоги челюстно-лицевой области	5	1	4
14.4	Электроожоги челюстно-лицевой области	5	1	4
14.5	Отморожения челюстно-лицевой области	5	1	4
14.6	Комбинированные радиационные поражения челюстно-лицевой области	5	1	4
15	Дефекты и деформации в челюстно-лицевой области	24	6	18
15.1	Классификация деформации черепа. Операция по восстановлению открытого прикуса	6	2	4
15.2	Операция по восстановлению верхней и нижней прогнатии	5	1	4
15.3	Врожденные расщелины губы и нёба	5	1	4
15.4	Восстановительные операции ЧЛЮ. Пластика проводимые местными тканями	5	1	4
15.5	Пластика, проводимая Филатовским стеблем	5	1	4
	Контрольная работа	2		2
	Всего:	240	40	200

3.2 Содержание типовой учебной программы дисциплины

Раздел 1

Тема 1 Введение. Организация работы и оснащение хирургического кабинета стоматологической поликлиники

Планирование хирургического стоматологического кабинета. Оснащение хирургического стоматологического кабинета. Гигиенические требования к кабинету.

5	Одонтогенные воспалительные процессы, встречающиеся в челюстно-лицевой области	20	4	16
5.1	Периодонтиты, периостит, остеомиелит	5	1	4
5.2	Лимфаденит, абсцесс и флегмоны	5	1	4
5.3	Одонтогенный гайморит	5	1	4
5.4	Операция резекции верхушки корня	5	1	4
6	Специфические воспалительные процессы	6	2	4
7	Неспецифические воспалительные процессы	4	2	2
	Контрольная работа	2	-	2
8	Болезни прорезывания зубов	5	1	4
9	Болезни слюнных желез	5	1	4
10	Заболевания височно-нижнечелюстного сустава	5	1	4
11	Заболевания нервов лица	5	1	4
12	Опухоли лица, челюстей и органов полости рта. Лечение болезней пародонта хирургическим путём	14	2	12
12.1	Органоспецифические опухоли полости рта и ЧЛЮ	5	1	4
12.2	Органонеспецифические опухоли полости рта и ЧЛЮ	5	1	4
12.3	Лечения болезней пародонта хирургическим путём	4	-	4
13	Травмы челюстно-лицевой области	60	8	52
13.1	Этиология и классификация травм челюстно-лицевой области. Огнестрельные ранения челюстно-лицевой области	5	1	4
13.2	Вывихи и переломы зубов	5	1	4
13.3	Перелом альвеолярного отростка	5	1	4
13.4	Реплантация и имплантация	4	-	4
13.5	Клиника переломов верхней челюсти	5	1	4
13.6	Методы шинирования переломов верхней челюсти	4	-	4
13.7	Клиника переломов нижней челюсти	5	1	4
13.8	Методы шинирования переломов нижней челюсти	4	-	4

ру ерекшеліктері. Аурудың клиникасы, диагностикасы, емі. Жақ-бет аумағының қатерлі ісіктері. Ісік ауруымен сырқаттанатын науқастарды диспансеризациялау. Ісік ауруларының алдын алу.

Практикалық сабақ: Ісік ауруымен сырқаттанатын науқастарды тексеру, саралау диагностикасы. Онкологиялық науқастың құжаттамаларын рәсімдеу. Ісік ауруымен сырқаттанатын науқасқа шұғыл жәрдем көрсету. Диспансеризациялау.

12.2 тақырып Ауыз қуысы мен ЖБА спецификалық емес ісіктері

Жақ-бет аумағының ағзаларына тән емес ісіктердің жіктелуі. Лимфангиомалар, гемангиомалар, липомалар, ринофима, қызылшек фиброматозы, остеобластокластома, дермоидты кисталар жайлы түсінік. ЖБА ісік ауруларына алып келетін факторлар. Ісік ауруымен сырқаттанатын науқастарды тексеру ерекшеліктері. Онкологиялық аурулардың клиникасы, диагностикасы, емі. Жақ-бет аумағының кездесетін қатерлі ісіктер. Ісік ауруымен сырқаттанатын науқастарды диспансеризациялау.

Практикалық сабақ: Ісік ауруымен сырқаттанатын науқастарды тексеру, саралау. Онкологиялық науқастың құжаттамаларын рәсімдеу. Ісік ауруымен сырқаттанатын науқасқа шұғыл жәрдем көрсету. Диспансеризациялау.

12.3 тақырып Пародонт ауруларын хирургиялық жолмен емдеу

Пародонт аурулары жайлы түсінік. Пародонт ауруларында қолданылатын ем-шаралар. Гингивэктомия жасау көрсетімдері.

Практикалық сабақ: Пародонт ауруымен сырқаттанатын науқасты тексеру. Хирургиялық жолмен емдеу көрсетімдерін анықтау. Операция жасауда қолданылатын құрал-саймандарды дайындау. Гингивэктомия операциясын жасау әдістемесін меңгеру.

13 тарау Жақ-бет аумағының жарақаттары

13.1 тақырып Жақ-бет аумағы жарақаттарының этиологиясы мен жіктелуі. Жақ-бет аумағының оқ тиген жарақаттары

«Жақ-бет травматологиясы»-хирургиялық стоматологияның бір саласы. Жақ-бет аумағы жарақаттарын үйренудің мақсаты мен міндеттері. Жақ-бет аумағы жарақаттарының этиологиясы мен жіктелуі. Оқ тиген жарақаты бар науқастарды тексеру. Оқ тиген жарақатты диагностикалау. Кезеңдері бойынша көрсетілетін жәрдемді анықтау. Жарақатты алғашқы хирургиялық өңдеу, жұмсақ тіндерге тігіс салу.

Практикалық сабақ: Жақ-бет аумағының жарақаттарын жіктеу. Жақ-бет аумағының жарақаттары бар науқасты тексеру, диагноз қою. Оқ тиген жарақаты бар науқасқа медициналық шұғыл жәрдем көрсету. Жарақатты алғашқы хирургиялық өңдеу, жұмсақ тіндерге тігіс салу. Науқасты арнайы мамандандырылған емханаға госпитализациялау.

13.2 тақырып Тістердің шығып кетуі және сынуы

Тіс анатомиясы, физиологиясы. Тістер зақымдануларының негізгі түрлері: орнынан шығып кетуі және сынуы. Қантамыр-нерв будасының үзілуі кезіндегі нәтижелер, тіс

ұлпасының өліеттенуі. Тістердің орнынан толық, жартылай және қадалып шығуының клиникасы, диагностикасы, емі.

Практикалық сабақ: Тісі сынған, не орнынан шыққан науқастарды тексеру. R-грамманы оқу. Жарақаттың клиникасына қарай диагностикалау. Шыққан тісті орнына қайта орнықтыру, иммобилизациялау және ем – шаралар тағайындау.

13.3 тақырып Альвеолярлы өсіндінің сынуы

Жоғарғы және төменгі жақсүйектердің альвеолярлы өсінділерінің анатомиялық ерекшеліктері. Альвеолярлы өсінді сынығының клиникасы, диагностикасы, емі.

Практикалық сабақ: Альвеолярлы өсіндісі сынған науқасты тексеру. Рентгенограмманы оқу, диагноз қою. Сынған альвеолярлы өсіндіні шендеу және қабынуға қарсы ем- шаралар тағайындау. Ауыз қуысына күтім жасау.

13.4 тақырып Реплантация және имплантация

Реплантация, имплантация, трансплантация және аллотрансплантация жайлы түсінік. Бұл операцияларды жасау көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері.

Практикалық сабақ: Тісі ұяшығынан толық шыққан науқасты тексеруден өткізу, жасалатын операция түрін анықтау. Тісі сынған кезде оны сақтау немесе жұлу көрсетімдерін анықтау. Шыққан тісті реплантация жасауға дайындау, орнына қойып бекіту. Науқасқа ем-шаралар тағайындап, күтім жүргізу. Оқушыларға имплантация, трансплантация және аллотрансплантация операциялары жайлы ақпарат беру.

13.5 тақырып Жоғарғы жақсүйек сынықтарының клиникасы

Жоғарғы жақсүйектің анатомиялық ерекшеліктері. Жоғарғы жақсүйек сынықтарының жіктелуі. Жоғарғы жақсүйектің Ле-Фор I бойынша сынығының клиникасы, диагностикасы. Жоғарғы жақсүйектің Ле-Фор II бойынша сынығының клиникасы, диагностикасы. Жоғарғы жақсүйектің Ле-Фор III бойынша сынығының клиникасы, диагностикасы. Жоғарғы жақсүйек сынығының бассүйек негізінің сынығымен қатарласып жүруі.

Практикалық сабақ: Жоғарғы жақсүйек сынығымен сырқаттанған науқасты тексеру, R–грамманы оқу, диагноз қою. Науқас нейрохирург, отоларинголог, невропатолог, окулист, реаниматолог мамандарынан кеңес алу. Науқасты мамандандырылған клиникаға госпитализациялау.

13.6 тақырып Жоғарғы жақсүйек сынықтарын шендеу әдістері

Жоғарғы жақсүйек сынықтарын бекіту әдістері және емдеу. Жоғарғы жақсүйек сынықтарына қолданылатын шендеуіш түрлері. Жақсүйек сынықтарын уақытша (транспорттық) және тұрақты (емдік) бекіту түрлері.

Практикалық сабақ: Жоғарғы жақсүйек сынығын жұмсақ дәке таңғышпен, Померанцева-Урбанскаяның жұмсақ иек сауытымен, қатты стандартты сауытпен бекіту. Жоғарғы жақсүйек сынықтары кезінде қолданылатын емдік ортопедиялық шендеуіштер және хирургиялық остеосинтез әдісінің техникасымен танысу.

ЧЛО в специализированные учреждения. СК 9. Оказать первую медицинскую помощь, уход и кормление больных при травмах ЧЛО и направить их в квалифицированное медучреждение. СК 10. Иметь понятия об операциях проводимых при дефектах и деформациях ЧЛО.	
---	--

3 Тематический план и содержание дисциплины

3.1 Тематический план дисциплины

№ п/п	Количество учебного времени при очной форме обучения (час).			
	Наименование разделов и тем	Уровень специалиста среднего звена		
		всего	теория	практика
1	2	3	4	5
1	Введение. Организация работы и оснащение хирургического кабинета стоматологической поликлиники	5	1	4
2	Обследование хирургического стоматологического больного	5	1	4
3	Обезболивание в хирургической стоматологии	18	2	16
3.1	Общее обезболивание	5	1	4
3.2	Местное обезболивание	5	1	4
3.3	Обезболивания, проводимые на верхней челюсти	4		4
3.4	Обезболивания, проводимые на нижней челюсти	4		4
4	Операция удаления зубов	28	4	24
4.1	Показания и противопоказания к удалению зуба	6	2	4
4.2	Инструменты, применяемые при удалении зубов и правила подготовки к операции	5	1	4
4.3	Методы, применяемые при удалении зубов верхней челюсти	4		4
4.4	Методы, применяемые при удалении зубов на нижней челюсти	4		4
4.5	Методы, применяемые при удалении корней зубов	4		4
4.6	Осложнения, встречающиеся при удалении зубов	5	1	4

и предупреждать возникновение инфекционных заболеваний в очагах катастроф.	- диагностировать одонтогенные воспалительные процессы в челюстно-лицевой области;
ПК 3. Уметь выявлять клинические симптомы, ставить стоматологический диагноз, проводить мотивированный уход за больными разных возрастных групп.	- направить больных со специфическими воспалениями в специализированные диспансеры;
ПК 4. Владеть коммуникативными навыками общения с пациентами, их родственниками, коллегами на основе этико-деонтологических принципов.	- лечить неспецифические болезни челюстно-лицевой области,
ПК 5. Владеть приемами первой медицинской помощи при различных видах повреждений, методами ухода за хирургическими больными, методами сердечно-легочной реанимации.	- диагностировать и лечить болезни височно нижнечелюстного сустава;
ПК 6. Быть компетентным в области международных стандартов качества оказания медицинской помощи.	- диагностировать и направлять больных с опухолью челюстно-лицевой области в диспансеры;
Специальными:	- классифицировать, диагностировать, ухаживать и кормить больных с травмами и переломами челюстно-лицевой области;
СК 1. Организовать работу кабинета хирургической стоматологии в поликлиниках и вести учётно-отчётную документацию.	- оказывать неотложную помощь при асфиксии, шоке и кровотечениях;
СК 2. Обследовать хирургического стоматологического больного основными и вспомогательными методами.	- оказать первую медицинскую помощь и госпитализировать больных с огнестрельными ранениями, с термическими и химическими ожогами, электрическими ожогами, с отморожениями и сочетанными радиационными поражениями.
СК 3. Проводить местное обезболивание, удалить зуб и остановить кровотечения из лунки.	- дать информацию об операциях проводимых при дефектах и деформациях в челюстно-лицевой области.
СК 4. Оказать первичную медицинскую помощь больному при одонтогенных воспалительных процессах.	
СК 5. Диагностировать и направить больного в специализированные учреждения при специфических воспалительных процессах.	
СК 6. Назначить лечение больным при неспецифических воспалительных процессах.	
СК 7. Оказать первую помощь при заболеваниях слюнных желез, лицевого нерва и височно-нижнечелюстного сустава и болезни прорезывания зубов.	
СК 8. Направить больного с опухолью	

13.7 тақырып Төменгі жақсүйек сынықтары

Төменгі жақсүйектің анатомиялық ерекшеліктері.Төменгі жақсүйектің сынуға тәуелді осал жерлері. Сыну механизмі және сынықтардың орнынан жылжуы. Төменгі жақсүйек сынықтарының клиникасы,диагностикасы, емі.

Практикалық сабақ: Төменгі жақсүйек сынықтарымен сырқаттанатын науқасты тексеру, R–грамманы оқу. Сынған жерін, сынықтардың орнынан жылжуын анықтау. Диагноз қою. Сынықты емдеу әдістерінің ретін анықтау.

13.8 тақырып Төменгі жақсүйек сынықтарын шендеу әдістері

Төменгі жақсүйек сынықтарын уақытша (транспорттық) және тұрақты (емдік) бекіту түрлері. Төменгі жақсүйек сынықтары кезінде қолданылатын шендеуіш түрлері. Төменгі жақсүйек сынықтары кезінде науқасқа тағайындалатын жалпы ем.

Практикалық сабақ: Төменгі жақсүйек сынықтары кезінде қолданылатын шендеуіштермен танысу. Сынық жолындағы тісті жансыздандыру арқылы жұлу. Ауыз қуысының сілемей қабығына тігіс салу. Ауыз қуысының сілемей қабығын өңдеу. Сынықтарды орнына қойып, науқасқа қарапайым жұмсақ шендеуіш салу техникасын меңгеру. Науқасқа жалпы ем тағайындау және ауыз қуысына қалай күтім жасау керектігі бойынша кеңес беру.

13.9 тақырып Бетсүйектің және оның доғасының сынуы. Мұрын сүйектерінің сынуы

Бетсүйек пен мұрын сүйектері сынықтарының түрлері. Бетсүйек және мұрын сүйектері сынуының клиникасы, диагностикасы, емі. Ашық және жабық сынықтар, сынықтардың ішке және сыртқа қарай жылжуы. Бетсүйек және мұрын сүйектері сынған кезде науқасқа шұғыл жәрдем көрсету.

Практикалық сабақ: Бетсүйек пен мұрын сүйектері сынған науқасты тексеру. R-грамманы оқу. Диагноз қою. Жаңа сынық кезінде, ауызды толық аша алмау кезінде, сынықтарды орнына қойғаннан соң консервативті ем тағайындау. Мұрыннан аққан қанды тампонада жасау арқылы тоқтату, сынықтарды орнына қою. Науқасты мамандандырылған емханаға жатқызуға жолдама беру.

13.10 тақырып Беттің жұмсақ тіндерінің зақымдануы

Жақ-бет аумағының жұмсақ тіндерінің анатомиясы. Беттің жұмсақ тіндері зақымдануының түрлері. Жұмсақ тіндердің жарақаттарына алғашқы хирургиялық өңдеу жасау, жұмсақ тіндерге және ауыз қуысының сілемей қабығының жарақатына тігіс салу. Ауыз қуысына гигиеналық күтім жасау.

Практикалық сабақ: Беттің жұмсақ тіндерінің жарақатымен келген науқасты тексеру. Беттің жұмсақ тіндерінің жарақаттарын алғашқы хирургиялық өңдеуден өткізу, тігіс салу техникасын меңгеру.

13.11 тақырып Жақ-бет аумағының жарақаттан зақымдануын емдеудің жалпы әдістері

Жақ-бет аймағының жарақаттары кезінде ерте кездесетін асқынулар: асфиксия,

қан кету, шок және мидың шайқалуы. Ерте туындайтын асқынулар кезінде шұғыл жәрдем көрсетудің маңызы. Асфиксияның түрлері. Асфиксия, шок кезінде шұғыл жәрдем көрсету. Қан кетуді уақытша және түбегейлі тоқтату әдістері. Жарақаттан болған шок кезінде шұғыл жәрдем көрсету. Ми шайқалуы кезінде шұғыл жәрдем көрсету. Организмнің шұғыл жағдайлары кезінде қолданылатын препараттар. ЖБА жарақаты кезінде қолданылатын қабынуға қарсы, десенсибилизациялық, бактерияға қарсы терапиялардың және арнайы күтім жасаудың маңызы.

Практикалық сабақ: Өртүрлі асқынулар кезінде науқасқа берілетін көмектің кезектілігін анықтау. Жұтқыншақтан, ауыз қуысынан бөгде заттарды, құсықты алып тастау. Тілді түйреуіштің көмегімен киімнің жағасына түйреп қою, адамды етбетінен жатқызу, адам өміріне қауіп төнгенде трахеостомия жасау. Шокқа қарсы ем қолдану. Қан кетуде уақытша және түбегейлі қан тоқтату әдістемесін меңгеру. Ауыз қуысына қолданылатын қабынуға қарсы, десенсибилизациялық, бактерияға қарсы терапиялардың және арнайы күтім жасаудың маңызы.

13.12 тақырып ЖБА жарақаттары кезінде кездесетін асқынулар

Жақ-бет аумағының жарақаттары кезінде кеш кездесетін асқынулар: жарақаттық остеомиелит, жарақаттық гайморит, самай-төменгі жақсүйек буынының шығып кетуі, бронхопульмоналдық асқынулар, контрактура, сынықтардың дұрыс бітпеуі және жалған буын. Кеш асқынулардың дамуы және олардың алдын алу жолдары.

Практикалық сабақ: Асқынулардың алдын алу үшін сүйек сынықтарын және бөгде заттарды сынған жерден мұқият алып тастау. Рентген түсіріліміне қарай отырып жақсүйектерді бекіту және шендеу. Жарақат алғаннан бастап жарақатты анти-септиктермен өңдеп қабынуға қарсы ем- шаралар қолдану. Самай төменгі жақсүйек буыны шыққан кезде Гиппократ тәсілімен орнына салу техникасын меңгеру.

13.13 тақырып ЖБА жарақаттан зақымдануы кезінде науқасқа күтім жасау

Жақ-бет аумағының жарақаттары кезінде науқастың ауыз-қуысында шендеуіштер барын ескере отырып, оларға арнайы күтім жасау. Ауыз қуысы гигиенасын сақтамаған кезде туындайтын асқынулар. Ауыз қуысына күтім жасау кезінде қолданылатын арнайы құралдар мен дәрі-дәрмектер. Өкпе аурулары мен жауыржараның алдын алу үшін өткізілетін шаралар.

Практикалық сабақ: Дезинфекциялайтын ерітіндімен, тампон және пинцет арқылы ауыз қуысының сілемей қабығын өңдеу. Арнайы құралдармен ауызды шаю. Ауыз қуысын дәрі-дәрмектермен өңдеу. Өкпе ауруларының және жауыржараның алдын алу үшін науқастың қалпын жиі өзгертіп тұру.

14 тарау Жақ-бет аумағының жарақаттары

14.1 тақырып Жақ-бет аумағының жарақаттары кезінде науқастарды тамақтандыру

Жақ-бет аумағы жарақаттары кезінде науқасты тамақтандыру түрлері: парентералдық жол, сүңгі арқылы, гастростом арқылы, тікішек арқылы. Тамаққа қойылатын талаптар. Науқасты тамақтандыруда қолданылатын құрал-саймандар мен күтім заттары.

2 Планируемые результаты обучения дисциплины

Результаты обучения, запланированные в стандарте и образовательной программе.	Результаты, запланированные в типовой учебной программе.
Обучающийся должен обладать следующими компетенциями: Базовыми: БК 1. Иметь представление о современных компьютерных технологиях и их применении в современной медицине, использовать современные информационные технологии в профессиональной деятельности. БК 2. Выписывать рецепты, объяснить значения терминов греко-латинского происхождения, знать общие закономерности фармакодинамики и фармакокинетики лекарственных средств. БК 3. Организовать делопроизводство на государственном языке в стоматологических учреждениях, правильно вести делопроизводство. БК 4. Соблюдать правила этики и деонтологии, владеть знаниями основных моделей построения взаимоотношений «медицинский работник и пациент». БК 5. Знать алгоритм выполнения первой медицинской помощи, медицинскими манипуляциями и методами ухода. БК 6. Знать систему инфекционного контроля и инфекционной безопасности пациентов и медицинского персонала в структурных подразделениях, в медицинских организациях. Профессиональными: ПК 1. Организовывать сестринский уход и наблюдение за пациентами, владеть техникой выполнения процедур и манипуляций. ПК 2. Знать основные симптомы, методы диагностики, принципы лечения и оказывать неотложную помощь раненым и пораженным и поддерживать состояние здоровья населения в экстремальных условиях	В результате изучения дисциплины обучающийся знает: - оснащение стоматологического хирургического кабинета, инструменты; - правила асептики и антисептики; - виды обезболивания; - одонтогенные воспалительные процессы челюстно-лицевой области; - специфические воспалительные процессы челюстно-лицевой области; - неспецифические воспалительные процессы челюстно-лицевой области; - болезни прорезывания зубов; - болезни слюнных желез; - болезни височно нижнечелюстного сустава; - болезни лицевого нерва; - опухоли челюстно-лицевой области; - травматические повреждения челюстно-лицевой области, классификацию, клинику, диагностику, лечение, уход и кормление больных; - огнестрельные ранения, химические и термические ожоги, электроожоги, отморожения и радиационные поражения челюстно-лицевой области; - виды операции проводимые при дефектах и деформациях в челюстно-лицевой области; умеет: - оснастить и организовать работу хирургического кабинета; - производить асептические и антисептические мероприятия в кабинете; - проводить местное обезболивание; - удалять зубы;

1 Пояснительная записка

Типовая учебная программа разработана в соответствии с Государственным обще-обязательным стандартом образования (далее - ГОСО) по специальности 0304000 - «Стоматология», квалификации 0304023 - «Дантист».

В типовой учебной программе предусмотрен уровень подготовки и содержание предмета соответственно с государственными требованиями. Программа является основой для составления рабочей учебной программы.

Изучение предмета «Хирургия зубов и челюстно-лицевая травматология» следует излагать с учетом постановляющих, нормативных и инструктивных документов по вопросам изучаемых данной программой.

Общий объем учебного времени всего 240 часов, из них:

- теоретических занятий – 40 часов

- практических занятий – 200 часов.

Изучение дисциплины «Хирургия зубов и челюстно-лицевая травматология» является неотъемлемой частью формирования профессиональной компетентности будущего специалиста. В типовой программе уделяется большое внимание вопросам медицинской этики и деонтологии, санитарно-дезинфекционному режиму в медицинских организациях, изучению воспалительных заболеваний челюстно-лицевой области и заболеваний мягких тканей лица. Изучаются местные и общие осложнения при удалении зубов, переломы костей челюстно-лицевого скелета, заболевания суставов, слюнных желез, заболевания нервов, огнестрельные ранения, химические ожоги, термические ожоги, электротравмы, отморожения и сочетанные радиационные поражения, а также уход за больными, чтение рентгеновских снимков и назначение физиотерапевтических процедур. Рассматривается дополнительно дефекты и деформации челюстно-лицевой области и понятия о проведении хирургической операции.

Типовая учебная программа предусматривает интеграцию с общепрофессиональными дисциплинами и другими клиническими дисциплинами: «Анатомия», «Основы общей патологии и патологией зубов», «Фармакология», «Внутренние болезни с курсом инфекционных болезней», «Хирургические болезни и основы реанимации», «Основы акушерства и детские болезни». Согласно ГОСО введена структура модульного обучения с уклоном на формирование у обучающихся базовых, профессиональных и специальных компетенций. При разработке рабочих учебных программ организация образования имеет право изменять объем учебного времени, выделенного в типовом учебном плане на изучение дисциплины, в пределах 15-25% при сохранении объема учебного времени, отведенного на цикл, при использовании современных технологий обучения (ГОСО РК 4.05.148-2010 «Образование среднее. Техническое и профессиональное. Основные положения»).

Формы проведения занятий:

- учебные занятия по расписанию учебного заведения (теоретические, практические и индивидуальные);

- самостоятельные занятия обучающихся по заданию преподавателей.

Практикалық сабақ: Тағамдардың түрлеріне қарай организмге ендіру жолын үйрену. Науқасты парентералдық жолмен тамақтандыру техникасын меңгеру, жіңішке сүңгі арқылы тамақтандыру техникасын меңгеру, гастростом арқылы тамақтандыру, тікішек арқылы тамақтандыру. Тамақтандыру кезінде қолданылатын құрал-саймандар жиынтығымен танысу.

14.2 тақырып Жақ-бет аумағының термиялық күйіктері

Терінің құрылысы, жақ- бет аумағының физиологиялық ерекшеліктері. Бас, бет және мойынның күйі ерекшеліктері. Термиялық күйік ауыртпалығының дәрежелері. Термиялық күйік кезеңдері. Термиялық күйік алған науқасты тексеру әдісі. Жақ-бет аумағының күйігі кезінде жалпы және жергілікті емдеу шараларын жүргізу.

Практикалық сабақ: Термиялық күйік алған науқасты тексеру, күйік дәрежесін анықтау, диагноз қою және ем- шаралар қолдану. Термиялық күйік кезінде науқасқа медициналық алғашқы жәрдем көрсету. Термиялық шоктың алдын алу шараларын жүргізу. Науқасты мамандандырылған клиникаға госпитализациялау.

14.3 тақырып Жақ-бет аумағының химиялық күйіктері

Химиялық заттардың ерекшеліктері (қышқыл, сілті). Химиялық күйік алған науқасты тексеру, диагностикалау. Химиялық агенттің түріне қарай көрсетілетін алғашқы жәрдем. Шокқа қарсы күрес жүргізу. Асқазанды шаю немесе диализ арқылы химиялық заттарды организмнен шығару. Асқорыту жолдарының химиялық күйіктері кезінде науқасты тамақтандыру. Химиялық күйік кезінде ауыз қуысына күтім жасау.

Практикалық сабақ: Химиялық күйіктер кезінде науқасты тексеріп, агент түрін анықтау, диагностикалау. Қышқыл немесе сілтінің әсерін бейтараптандыру үшін асқазанды белсенді немесе пассивті (баяу) түрде шаю. Науқасты тамақтандыру.

14.4 тақырып Жақ-бет аумағының электрлік күйіктері

Электр тогының организмге тигізетін әсері жайлы түсінік. Электр тогының әсерін тоқтату жолдары. Электр тогынан болған күйікті диагностикалау. Клиникалық өлімнен науқасты алып шығу шаралары.

Практикалық сабақ: Электр тогын ажырату. Жәбірленушіге медициналық алғашқы жәрдем көрсету. Науқасты клиникалық өлім кезінде тірілту (жүрегіне жабық массаж жасау және өкпені жасанды жолмен желдету) техникасын меңгеру.

14.5 тақырып Жақ-бет аумағының үсуі

Үсікке алып келетін жағдайлар. Үсік дәрежелері. Үсіктің дореактивті, реактивті кезеңдері. Үсіген науқасты тексеру, диагностикалау. Үсу кезінде алғашқы жәрдем көрсету.

Практикалық сабақ: Науқасты тексеріп, үсік дәрежелерін анықтау. Көрсетілетін жәрдем деңгейін анықтап, медициналық алғашқы жәрдем көрсету техникасын меңгеру.

14.6 тақырып Жақ-бет аумағының құрама радиациялық жарақаттары

Радиациялық зақымданудың пайда болу себептері. Иондалған сәуленің организмге тигізетін әсері. Сәулесөк ауруларының дамуы. Сәулесөк ауруларының дәрежелері мен кезеңдері. Науқасқа алғашқы жәрдем көрсету және жарақатты алғашқы хирургиялық өңдеу ерекшеліктері. Ауыз қуысында сәулесөк ауруының дамуы.

Практикалық сабақ: Науқасты тексеру және дозиметрлік бақылау Көрсетілетін жәрдем көлемін анықтау. Жарақатқа алғашқы хирургиялық өңдеу жүргізу. Сызба бойынша радиациялық жарақатты емдеу (стационарда). Ауыз қуысының патологиялық элементтерін емдеу. Науқасқа ем- шаралар тағайындау.

15 тарау Жақ- бет аумағындағы ақаулар мен деформациялар**15.1 тақырып Бассүйек деформациясының жіктелуі. Ашық тістүйісті қалпына келтіру операциясы**

Бассүйек деформацияларының этиологиясы. Бассүйек деформацияларының жіктелуі. Бассүйек деформациясын емдеудің негізгі қағидалары. Ашық тістүйістің пайда болу себептері және оны емдеу.

Практикалық сабақ: Бассүйек деформацияларының жіктелуін қарастыру. Деформацияның пайда болу себептерін анықтау. Ашық тістүйісті диагностикалау. Ашық тістүйіс кезінде жасалатын операциялардың техникасы жайлы мәліметтер алу.

15.2 тақырып Жоғарғы және төменгі прогнатияны қалпына келтіру операциясы

Прогнатия жайлы түсінік. Жоғарғы және төменгі прогнатияның пайда болу себебі. Жоғарғы және төменгі прогнатиялар кезінде жасалатын хирургиялық ем. Прогнатияның алдын алу.

Практикалық сабақ: Прогнатиямен келген науқастарды тексеру ерекшеліктері. Операция жасау үшін керекті құрал-саймандар жиынтығымен танысу. Жоғарғы және төменгі прогнатияда жасалатын операциялар туралы мәлімет алу.

15.3 тақырып Ерін мен таңдайдың туа біткен жарықтары

Ерін мен таңдайдың туа біткен деформацияларының этиологиясы, патогенезі. Жоғарғы ерінің туа біткен жарықтарының жіктелуі. Таңдайдың туа біткен жарықтарының жіктелуі. Жоғарғы ерін және таңдай жарықтарында кездесетін анатомиялық- функционалдық өзгерістер.

Практикалық сабақ: Ерін және таңдай жарықтары кезінде науқастарды тексеру, диагностикалау. Туа біткен жарықтар кезінде хирургиялық операция жасау уақытын анықтау. Жоғарғы ерін мен таңдайдың туа біткен жарықтары кезінде жасалатын хирургиялық операциялар жайлы мәлімет алу.

15.4 тақырып Жақ- бет аумағын қалпына келтіру операциясы. Жергілікті тіндермен жасалатын пластика

Жақ-бет аумағының туа біткен және жүре пайда болған ақаулары кезінде жасалынатын қалпына келтіру операцияларының түрлері. Жергілікті тіндермен жасалатын

1. Пояснительная записка	28
2. Планируемые результаты обучения дисциплины.	29
3. Тематический план и содержание дисциплины	31
4. Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса	45
5. Контроль планируемого результата обучения.	45
6. Литература и средства обучения	46

Настоящая типовая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

Автор:

Мирзаева Д.О. – преподаватель специальных дисциплин, председатель цикловой методической комиссии ГККП «Туркестанский медицинский колледж».

Эксперты:

Мухамбетова Б.Д. – главный внештатный стоматолог г. Туркестан, врач-стоматолог высшей квалификационной категории.

1 РАЗРАБОТАНА и ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки и ГККП «Туркестанский медицинский колледж».

2 ВВЕДЕНА впервые.

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с государственным общеобязательным стандартом образования 2010 года по специальности 0304000 - «Стоматология» квалификации 0304023 - «Дантист».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом Министерства здравоохранения Республики Казахстана от 5 августа 2010 г. № 604.

пластикалық операциялардың көрсетімдері. Қоректік аяқшасы бар қиықпен пластика жасау принципі. Хейлопластика және уранопластика жайлы түсінік.

Практикалық сабақ: Пластикалық операцияларға науқастарды тексеру жолымен көрсетімдерін анықтау. Хейлопластика және уранопластиканы қоректік аяқшасы бар қиындымен пластика жасау операциясы жайлы мәлімет алу.

15.5 тақырып Филатовтың сабақшасымен пластика жасау

Филатовтың сабақшасымен пластика жасау көрсетімдері. Филатов сабақшасын алатын анатомиялық жерлер. Филатовтың сабақшалы қиындысымен операция жасау сатылары.

Практикалық сабақ: Филатов сабақшасының көмегімен пластикалық операция жасау көрсетімдерін анықтау. Филатов сабақшасының көмегімен операция жасау және оның кезеңдерімен танысу жайлы мәлімет алу.

4 Білім беру үдерісін ұйымдаструға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар

Білім беру технологиясын таңдау «Тіс хирургиясы және жақ-бет травматологиясы» пәні мазмұнының ерекшеліктеріне байланысты болады және білім алушының дантист құзерттілігі шеңберінде жақ-бет аумағының патологиялары бойынша білімін, іскерлігін және дағдыларын қалыптастыруға бағытталуы қажет (МЖМБС, білім беру бағдарламасын қараңыз).

5 Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау

Білім беруді бақылау формаларына бастапқы, ағымды, қорытынды бақылау кіреді. Білім алушылардың бағдарлама материалын меңгеру деңгейін тексеру үшін бақылаудың қазіргі кезеңдегі әдістері мен құралдары қолданылады: тесттік тапсырмалар, жазбаша және ауызша сұрау және т.б. Бақылауды өткізу формасын таңдау құқығы қарастырылған. Осы пән бойынша бақылаудың қорытынды түрі – саралау сынағы болып табылады.

6 Әдебиеттер және оқу құралдары

6.1 Негізгі әдебиеттер

Мемлекеттік тілде:

1. Хирургиялық стоматология. Оразалин Ж.Б. – Алматы, 1998.

Орыс тілінде:

1. Стоматология: учебник + CD / под ред. Бажанова Н.Н. – 7-е изд. – М., 2008. – 416 с.
2. Травматология челюстно-лицевой области. Афанасьев В.В. – М., 2010. – 256 с.
3. Хирургическая стоматология: учебник + CD. Афанасьев В.В. – М., 2010. – 880 с.

6.2 Қосымша әдебиеттер:

1. Лекции по стоматологии детского возраста. Супиев Т.К. – Алматы, 2006.
2. Практическое руководство по хирургической стоматологии. Вязьмитина А.В. – Ростов-на-Дону, «Феникс», 2009.
3. Хирургическая стоматология. Робустова Т.Г. – М., 2000.
4. Хирургическая стоматология. Усевич Т.Л. – М., 2002.

6.3 Оқу құралдары:

- тіс фантомдары;
- төменгі және жоғарғы жақсүйектер, бас пен мойын бойынша муляждар;
- оқу бейнефильмдері;
- интернет материалдары;
- плакаттар;
- үлгілер;
- слайдтар;
- диапозитивтер.

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ТЕХНИЧЕСКОЕ И ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

ХИРУРГИЯ ЗУБОВ И ЧЕЛЮСТНО-ЛИЦЕВАЯ ТРАВМАТОЛОГИЯ

Специальность: 0304000 - «СТОМАТОЛОГИЯ»

Квалификация: 0304023 - «Дантист»

Объём часов - 240

Астана 2010